

การ

วิเคราะห์ต้นทุนและการกำหนดราคาขายใน ผลิตภัณฑ์ใหม่ คลัสเตอร์เกษตรแปรรูป อะโกรภายใต้แบรนด์ OriginaN จังหวัดน่าน

สุพรรณ จิตต์มั่น¹

วิศรา ดวงตาน้อย²

สินีนารถ วิกรมประสิทธิ์³

วิไลวรรณ ศรีหาคา⁴

วิสุทธิ สุขบำรุง^{5*}

รับบทความ: 1 สิงหาคม 2568 แก้ไขบทความ: 19 สิงหาคม 2568 ตอรับบทความ: 24 สิงหาคม 2568

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนและการกำหนดราคาขายในผลิตภัณฑ์ใหม่ คลัสเตอร์เกษตรแปรรูปอะโกร ภายใต้แบรนด์ OriginaN จังหวัดน่าน จำนวน 5 ผลิตภัณฑ์ เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง (Purposive sampling) ซึ่งได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างและการสังเกตแบบมีส่วนร่วม มีผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 15 คน

ผลการศึกษาพบว่า ต้นทุนและราคาขายของผลิตภัณฑ์ใหม่ 5 ผลิตภัณฑ์ เป็นดังนี้ 1) กล้วยสอดไส้ส้มสีทอง ต้นทุนต่อหน่วยเท่ากับ 35.76 บาท ราคาขายต่อหน่วยเท่ากับ 85 บาท 2) คุกกี้ส้มสีทอง ต้นทุนต่อหน่วยเท่ากับ 36.87 บาท ราคาขายต่อหน่วยเท่ากับ 85 บาท 3) ัญพีชอบกรอบไส้ส้มสีทอง ต้นทุนต่อหน่วยเท่ากับ 26.05 บาท ราคาขายต่อหน่วยเท่ากับ 55 บาท 4) ข้าวซีส้มธัญพีชไส้ส้มสีทอง ต้นทุนต่อหน่วยเท่ากับ 43.89 บาท ราคาขายต่อหน่วยเท่ากับ 75 บาท และ 5) สุรากลั่นพรีเมียมไส้ส้มสีทอง ต้นทุนต่อหน่วยเท่ากับ 156.38 บาท ราคาขายต่อหน่วยเท่ากับ 350 บาท

คำสำคัญ: การวิเคราะห์ต้นทุน การกำหนดราคาขาย ผลิตภัณฑ์ใหม่ คลัสเตอร์เกษตรแปรรูปอะโกร

¹⁻⁵ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์

* อีเมล: wisoot.s@uru.ac.th

Analysis of Cost and Pricing Strategies for New Products under the OrigiNan Brand within the Nan Agro-Processing Cluster, Nan Province

Suphansa Chitmun¹
Waritsara Duangtanoi²
Sineenat Wikomprasit³
Wilaiwan Srihata⁴
Wisoot Sookbumroong^{5*}

Abstract

The purpose of this article is to examine the cost structure and pricing strategies of five newly developed products under the OrigiNan brand, which is part of the Nan Agro-Processing Cluster in Nan Province. Using a qualitative research approach, data were collected from 15 key informants through purposive sampling, employing semi-structured interviews and participant observation. The study revealed the unit costs and corresponding selling prices of five newly developed products as follows: (1) Golden Orange Stuffed Banana (35.76 THB/85THB); (2) Golden Orange Cookies (36.87 THB/85 THB); (3) Golden Orange Crispy Cereal (26.05 THB/55 THB); (4) Golden Orange Rice Cereal Bar (43.89 THB/75 THB); and (5) Golden Orange Premium Distilled Liquor (156.38 THB/350 THB). The findings offer valuable insights for enhancing pricing decisions, fostering value creation, and strengthening competitiveness in the local agro-processing sector.

Keywords: Cost Analysis Pricing Strategy, New Product Development, Nan Agro-Processed Agricultural Cluster

¹⁻⁵ Faculty of Management Sciences, Uttaradit Rajabhat University

* Email: wisoot.s@uru.ac.th

บทนำ

ประเทศไทยมีศักยภาพโดดเด่นด้าน Soft Power ด้วยความหลากหลายทางวัฒนธรรม อาหาร ประเพณี ศิลปะ และภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งสามารถต่อยอดเป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจได้อย่างมหาศาล หนึ่งในกลไกสำคัญที่จะขับเคลื่อน Soft Power ให้เกิดผลรูปธรรม คือ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีอัตลักษณ์เฉพาะ สะท้อนรากเหง้าและความคิดสร้างสรรค์ของคนในท้องถิ่น การเชื่อมโยงผลิตภัณฑ์ชุมชนกับ Soft Power ไม่เพียงเป็นการเพิ่มมูลค่าสินค้า แต่ยังเป็นการสร้างแบรนด์ชุมชนให้เป็นที่รู้จัก สร้างรายได้ และส่งเสริมความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของตนเอง โดยมุ่งเน้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนที่สะท้อนเอกลักษณ์และวัฒนธรรมไทย ซึ่งเป็นจุดแข็งในการสร้างมูลค่าเพิ่มและดึงดูดความสนใจในตลาดโลก

ผลิตภัณฑ์ชุมชนถือเป็นตัวแทนของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย ซึ่งเป็น Soft Power ที่ทรงพลัง สามารถสร้างความประทับใจและดึงดูดนักท่องเที่ยวและผู้บริโภคทั่วโลกได้ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนที่เกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยใช้วัตถุดิบในชุมชนจึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างเอกลักษณ์และความแตกต่างให้กับสินค้าไทยส่งผลให้สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังช่วยสร้างรายได้ให้กับชุมชน และกระจายรายได้สู่กลุ่มฐานรากส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนให้เข้มแข็งและยั่งยืน ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างรายได้และส่งเสริมความเข้มแข็งของสังคมในระดับท้องถิ่น โดยช่วยให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเอง มีอาชีพที่มั่นคง และลดการพึ่งพาทภายนอก นอกจากนี้ การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนยังมีส่วนช่วยรักษาวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ของท้องถิ่น ผ่านผลิตภัณฑ์ที่สะท้อนวิถีชีวิต ภูมิปัญญา และทรัพยากรที่มีอยู่ การผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนจึงกลายเป็นหนึ่งในกลไกหลักในการส่งเสริมเศรษฐกิจระดับฐานราก

อย่างไรก็ตาม หนึ่งในปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันของผลิตภัณฑ์ชุมชน ได้แก่ ต้นทุนการผลิตและการกำหนดราคาขายที่เหมาะสม ทำให้การวิเคราะห์ต้นทุนและการตั้งราคามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จและความยั่งยืนของธุรกิจชุมชน การเข้าใจต้นทุนที่แท้จริงของผลิตภัณฑ์ช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถตั้งราคาขายที่สอดคล้องกับต้นทุนและสภาพตลาด ทั้งในแง่ของการสร้างกำไรที่ยั่งยืน และการรักษาความสามารถในการแข่งขัน การกำหนดราคาที่ไม่สอดคล้องกับต้นทุนหรือสภาพตลาดอาจนำไปสู่ความเสี่ยงทางธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดราคาที่สูงเกินไปจนอาจทำให้จำหน่ายสินค้าไม่ได้ ขณะที่การกำหนดราคาต่ำเกินไปอาจนำไปสู่ผลขาดทุนและความไม่มั่นคงทางธุรกิจที่ทำให้ผู้ประกอบการไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้เช่นกัน

จากความสำคัญของเศรษฐกิจชุมชน หน่วยงานภาครัฐจึงมีบทบาทในการส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนอย่างต่อเนื่องผ่านการส่งเสริมการรวมกลุ่มและพัฒนาเป็นคลัสเตอร์ ผลักดันให้ชุมชนรวมตัวเป็นกลุ่มผลิตสินค้าที่มีลักษณะคล้ายกัน เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ พัฒนากลุ่มให้สามารถบริหารจัดการได้ด้วยตนเองในระยะยาว จังหวัดน่านเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพสูงด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูป โดยมีการรวมกลุ่มในรูปแบบ “คลัสเตอร์เกษตรแปรรูปน่านอะโกร” ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพภายใต้แบรนด์ท้องถิ่นที่ชื่อว่า OriginNan ซึ่งเริ่มต้นในปี พ.ศ. 2560 และพัฒนาเป็นวิสาหกิจชุมชนในปี

พ.ศ. 2564 ปัจจุบันมีสมาชิก 60 ชุมชน รวม 390 คน และมีการจ้างงานกว่า 450 คน โดยใช้วัตถุดิบทางการเกษตรท้องถิ่น เช่น ส้มสีทอง มะไฟจีน สาหร่ายโก ถิ่นจี ชิง กาแฟ และธัญพืช รวมกว่า 240 ต้นต่อปี (เอกสารบรรยายคลัสเตอร์เกษตรแปรรูปน่านอะโกร วิสาหกิจชุมชนน่านอะโกร, 2568) คลัสเตอร์ผู้ประกอบการชุมชนเกษตรแปรรูปจังหวัดน่าน เป็นกลุ่มผู้ประกอบการที่มุ่งเน้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยนำอัตลักษณ์ประจำท้องถิ่นของจังหวัดน่านมาเป็นวัตถุดิบในการผลิตสินค้า ซึ่งส้มสีทองเป็นวัตถุดิบหลักประเภทหนึ่งในการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ เนื่องจากส้มสีทองเป็นผลผลิตทางการเกษตรที่มีจำนวนมากในช่วงฤดูกาล จึงมีศักยภาพในการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย คลัสเตอร์นี้ได้พัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่จำนวน 5 ประเภท ได้แก่ กล้วยสอดไส้ส้มสีทอง คุกกี้ส้มสีทอง ธัญพืชอบกรอบส้มสีทอง ข้าวซีสมธัญพืชส้มสีทอง สุกากลับพรีเมียมส้มสีทอง

แม้คลัสเตอร์ดังกล่าวจะมีความเข้มแข็งในด้านการรวมกลุ่มและการใช้วัตถุดิบท้องถิ่น แต่ในกระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่สิ่งสำคัญที่เป็นปัจจัยกำหนดความสำเร็จของธุรกิจ คือความสามารถในการวิเคราะห์ต้นทุนอย่างถูกต้อง และการกำหนดราคาขายที่เหมาะสม ทั้งในเชิงแข่งขันและในเชิงสร้างความยั่งยืนให้กับผู้ประกอบการในระยะยาว ทั้งนี้ปัญหาที่สำคัญของกลุ่มผู้ประกอบการคือการไม่แยกแยะส่วนประกอบต่าง ๆ ของต้นทุนการผลิตอย่างชัดเจน ส่งผลให้การคำนวณต้นทุนสินค้าไม่สามารถสะท้อนต้นทุนได้อย่างแท้จริง (พิชญาภา พรหมพราย และคณะ, 2567) ซึ่งอาจกระทบต่อการตั้งราคาขายและความสามารถในการทำกำไรในระยะยาว และส่งผลต่อการกำหนดราคาขายเพื่อให้ได้กำไรตามที่ต้องการได้ ดังนั้น การบริหารต้นทุนที่มีประสิทธิภาพซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญในการดำเนินงาน จึงต้องอาศัยการวิเคราะห์โครงสร้างต้นทุนอย่างละเอียด ทั้งในส่วนของวัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายในการผลิต (สัมฤทธิ์ ศิริคะเนรัตน์ และนिरนาท เสนาจันท์, 2565) (สัมฤทธิ์ ศิริคะเนรัตน์และนिरนาท เสนาจันท์, 2565) เพื่อให้กลุ่มผู้ประกอบการสามารถใช้ในการวางแผนและตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทความวิจัยฉบับนี้จึงมุ่งเน้นการวิเคราะห์ต้นทุนและแนวทางการกำหนดราคาขายผลิตภัณฑ์ชุมชนโดยศึกษาผลิตภัณฑ์ใหม่ 5 ประเภทที่ใช้ส้มสีทองเป็นวัตถุดิบหลัก ได้แก่ กล้วยสอดไส้ส้มสีทอง คุกกี้ส้มสีทอง ธัญพืชอบกรอบ ข้าวซีสมธัญพืช และสุกากลับพรีเมียม ผลการศึกษาจะช่วยให้กลุ่มผู้ประกอบการสามารถปรับกลยุทธ์ด้านราคาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด นำไปสู่การสร้างรายได้เปรียบทางการแข่งขันและส่งเสริมความมั่นคงทางเศรษฐกิจในระดับท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนและกำหนดราคาขายในผลิตภัณฑ์ใหม่ คลัสเตอร์เกษตรแปรรูปน่านอะโกร ภายใต้แบรนด์ Originan จังหวัดน่าน

วรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษานี้ ผู้วิจัยใช้แนวคิดต้นทุนรวม (Absorption Costing) และการกำหนดราคาขายโดยอาศัยต้นทุนเป็นฐาน (Cost-based Pricing) เป็นกรอบวิเคราะห์หลัก เพื่อศึกษาความเหมาะสมของต้นทุนและราคาขายผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยเฉพาะในบริบทของคลัสเตอร์เกษตรแปรรูปจังหวัดน่าน

แนวคิดต้นทุนรวม (Absorption Costing)

แนวคิดเกี่ยวกับ “ต้นทุน” หมายถึง ทรัพยากรของกิจการที่สามารถกำหนดมูลค่าเป็นตัวเงิน ซึ่งต้องสูญเสียเพื่อแลกเปลี่ยนกับสินค้าหรือบริการที่จะได้รับ โดยเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ต้องทำความเข้าใจก่อนนำไปใช้ในการวิเคราะห์และตัดสินใจทางธุรกิจ (สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์, 2564)

ไพบุลย์ ผงวงศ์ (2561) อธิบายว่า ต้นทุนของผลิตภัณฑ์ในกิจการผลิตประกอบด้วย 3 ส่วนหลัก ได้แก่ วัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายในการผลิต ซึ่งสอดคล้องกับ อรุมา สาลี และคณะ (2565) ที่เสนอว่าองค์ประกอบของต้นทุนผลิตภัณฑ์สามารถจำแนกได้ดังนี้

1. **วัตถุดิบทางตรง (Direct Materials)** หมายถึง วัตถุดิบหลักที่เป็นส่วนประกอบสำคัญที่ใช้ในการผลิตสินค้าสำเร็จรูป รวมทั้งยังสามารถระบุได้ว่าการนำไปใช้ในการผลิตสินค้าใดเป็นปริมาณเท่าไร ซึ่งจะคำนวณเป็นต้นทุนของสินค้าสำเร็จรูปได้ง่าย

2. **ค่าแรงงานทางตรง (Direct Labor)** หมายถึง ค่าแรงงานหรือผลตอบแทนที่จ่ายให้แก่ลูกจ้างหรือพนักงานที่ทำหน้าที่ในการผลิตสินค้าสำเร็จรูปโดยตรง หรือเป็นค่าแรงงานที่ทำหน้าที่ในการแปรสภาพวัตถุดิบให้กลายเป็นสินค้าสำเร็จรูป

3. **ค่าใช้จ่ายในการผลิต (Manufacturing Overhead)** หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นทั้งหมดในการผลิตสินค้าหรือบริการที่นอกเหนือจากวัตถุดิบทางตรงและค่าแรงงานทางตรง

พระราชพร เครือวงศ์ (2560) ได้เสนอแนวทางการคำนวณต้นทุนไว้ 2 วิธี ได้แก่

1. **วิธีต้นทุนรวม (Absorption/Full Costing)** ต้นทุนการผลิตที่เกิดขึ้นทั้งหมดจะนำมาคำนวณเป็นต้นทุนผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วย วัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง ค่าใช้จ่ายในการผลิตคงที่ และ ค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปร และ 2. **วิธีต้นทุนผันแปรหรือต้นทุนตรง (Variable/Direct Costing)** เป็นวิธีการคำนวณต้นทุนที่ประกอบด้วยวัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง ค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปร ส่วนค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่จะถือเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับงวดที่นำไปหักเป็นรายจ่ายในงบกำไรขาดทุนในงวดที่ทำการผลิตเนื่องจากค่าใช้จ่ายในการผลิตคงที่ที่ต้องเกิดขึ้นในกิจการในระหว่างงวดอยู่แล้วไม่ว่าจะทำการผลิตสินค้าหรือไม่

สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ (2564) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า แนวคิดต้นทุนรวมจะยึดหลักการของต้นทุนผลิตภัณฑ์ (Product Costs) โดยรวมทั้งต้นทุนทางตรงและทางอ้อมในการผลิตไว้ใน การคำนวณต้นทุนสินค้า ซึ่งเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป และใช้ในการจัดทำงบกำไรขาดทุนเพื่อเสนอแก่บุคคลภายนอก

ดังนั้น ในการศึกษานี้ คณะผู้วิจัยเลือกใช้แนวคิดต้นทุนรวมในการคำนวณต้นทุนของผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยพิจารณาวัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายในการผลิตทั้งหมด เพื่อให้สามารถสะท้อนต้นทุนที่แท้จริงได้อย่างครบถ้วน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดราคาขายที่เหมาะสม และสนับสนุนการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในระยะยาว

การกำหนดราคาขายโดยอาศัยต้นทุนเป็นฐาน (Cost-based Pricing)

การกำหนดราคาขายโดยอิงต้นทุนเป็นฐาน (Cost-Based Pricing) เป็นแนวทางที่ธุรกิจใช้ต้นทุนเป็นจุดเริ่มต้นในการกำหนดราคาสินค้าหรือบริการ โดยเฉพาะในกรณีของผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะเฉพาะและไม่สามารถเปรียบเทียบได้โดยตรงกับสินค้าของคู่แข่ง ต้นทุนจึงถือเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดราคาขาย และยังเป็นราคาขั้นต่ำที่ธุรกิจสามารถตั้งได้ในระยะยาว เนื่องจากการตั้งราคาต่ำกว่าต้นทุนอาจส่งผลให้ธุรกิจไม่สามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืน (ศรีสุตา อาชวานันทกุล, 2566)

หนึ่งในวิธีการที่นิยมใช้คือการกำหนดราคาขายจากต้นทุนบวกส่วนเพิ่ม (Cost-Plus Pricing) ซึ่งเป็นการเพิ่มอัตราร้อยส่วนกำไร (Markup) เข้าไปในต้นทุนของสินค้า โดยสามารถแสดงในรูปสมการได้ดังนี้

$$\text{ราคาขาย} = \text{ต้นทุน} + (\text{อัตราร้อยส่วนเพิ่ม} \times \text{ต้นทุน})$$

อัตราร้อยส่วนเพิ่ม (Markup Percentage) ที่ใช้ในการคำนวณจะขึ้นอยู่กับระดับผลตอบแทนที่กิจการต้องการ และประเภทของต้นทุนที่นำมาเป็นฐานในการคำนวณ ซึ่งได้แก่ ต้นทุนการผลิตผันแปร (Variable Costing) ต้นทุนการผลิตทั้งสิ้นหรือต้นทุนเต็ม (Absorption Costing) ต้นทุนผันแปรรวม (Total Variable Cost) ต้นทุนรวม (Total Cost) แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับงานของไพบูลย์ ผจญวงศ์ (2561) ซึ่งอธิบายว่าการกำหนดราคาขายเป็นกระบวนการที่ใช้ต้นทุนของผลิตภัณฑ์หรือบริการเป็นฐาน แล้วบวกเพิ่มอัตราร้อยส่วนกำไรเพื่อกำหนดราคาขาย เช่นเดียวกับข้อเสนอของศรีสุตา ธีระกาญจน์ (2566) ที่เน้นการใช้ต้นทุนเป็นฐานในการกำหนดราคาอย่างเป็นระบบ

ในการศึกษาครั้งนี้ คณะผู้วิจัยเลือกใช้แนวทางการกำหนดราคาขายโดยอิงต้นทุนเป็นฐาน (Cost-Based Pricing) โดยเฉพาะการกำหนดราคาขายจากต้นทุนบวกส่วนเพิ่ม (Cost-Plus Pricing) ซึ่งในแต่ละผลิตภัณฑ์จะมีการตั้งราคาขายที่สูงกว่าผลิตภัณฑ์ในลักษณะเดียวกันที่มีจำหน่ายอยู่ในตลาด ทั้งนี้เนื่องจากผลิตภัณฑ์ที่ศึกษาเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ในกลุ่มคลัสเตอร์ผู้ประกอบการชุมชนเกษตรแปรรูป ซึ่งผ่านการคัดเลือกและพัฒนาให้ได้มาตรฐานที่ได้รับการยอมรับทั้งในระดับประเทศและระดับสากล ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวมีจุดเด่นด้านวัตถุดิบที่สะท้อนอัตลักษณ์ท้องถิ่นของจังหวัดน่าน โดยเฉพาะ “ส้มสีทอง” ซึ่งเป็นผลผลิตทางการเกษตรที่มีศักยภาพในการแปรรูป และสามารถเชื่อมโยงกับแนวคิด Soft Power ได้อย่างชัดเจน

นโยบายของกลุ่มคลัสเตอร์เกษตรแปรรูป “น่านอะโกร” ภายใต้แบรนด์ Originan ได้กำหนดราคาขายจากต้นทุนบวกส่วนเพิ่ม (Cost-Plus Pricing) สำหรับผลิตภัณฑ์ใหม่ โดยใช้เป็นฐานในการกำหนดราคา

ขายส่งให้กับตัวแทนจำหน่าย และราคาขายปลีกสำหรับผู้บริโภคทั่วไป ทั้งนี้การคำนวณต้นทุนรวมของผลิตภัณฑ์ประกอบด้วยวัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายในการผลิตทั้งหมด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด Absorption Costing ที่เน้นการรวมต้นทุนทั้งหมดในการผลิตอย่างครบถ้วน

ส้มสีทองเมืองน่าน

ส้มสีทองเมืองน่านเป็นผลผลิตทางการเกษตรที่มีชื่อเสียงของจังหวัดน่าน โดยเฉพาะในพื้นที่อำเภอทุ่งช้าง ซึ่งมีสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศที่เอื้อต่อการปลูกส้มพันธุ์นี้อย่างเหมาะสม ผลส้มมีลักษณะเฉพาะ ได้แก่ เปลือกบางสีเหลืองทอง ปอกง่าย รสหวานอมเปรี้ยว กลิ่นหอมเฉพาะตัว และมีเส้นใยน้อย คุณลักษณะเหล่านี้ส่งผลให้ส้มสีทองได้รับความนิยมทั้งในด้านการบริโภคสดและการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์หลากหลาย เช่น แยม น้ำส้มคั้น ส้มอบแห้ง และซอสผลไม้ (FARM.co.th, 2023)

ผลิตภัณฑ์จากส้มสีทองมิได้มีคุณค่าเพียงด้านเศรษฐกิจเท่านั้น หากยังสะท้อนอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของจังหวัดน่านอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในด้านวัตถุดิบที่มีความเฉพาะตัวและได้รับการรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indication: GI) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 ซึ่งเป็นการยืนยันถึงคุณภาพและแหล่งกำเนิดของผลผลิต (กรมทรัพย์สินทางปัญญา, 2556)

ในบริบทของการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ส้มสีทองเมืองน่านสามารถเชื่อมโยงกับแนวคิด Soft Power ได้อย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ การใช้วัตถุดิบท้องถิ่นที่มีเรื่องราวและเอกลักษณ์เฉพาะตัวเป็นเครื่องมือในการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของพื้นที่ สร้างความภาคภูมิใจในชุมชน และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมผ่านกิจกรรม เช่น เทศกาลส้มสีทองและของดีอำเภอทุ่งช้างซึ่งจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี (Agrinewsthai, 2023)

การแปรรูปส้มสีทองจึงมิใช่เพียงการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ แต่ยังเป็นการส่งออกอัตลักษณ์ท้องถิ่นผ่านรสชาติ กลิ่น สี และเรื่องราวของผลผลิต ซึ่งสามารถนำไปสื่อสารในระดับประเทศและนานาชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะเมื่อบูรณาการเข้ากับการออกแบบผลิตภัณฑ์ การตลาดเชิงวัฒนธรรม และการสร้างแบรนด์ที่เน้นความเป็นน่านอย่างแท้จริง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา มีงานวิจัยจำนวนมากที่มุ่งเน้นการวิเคราะห์และคำนวณต้นทุนของผลิตภัณฑ์ชุมชนในหลากหลายบริบท โดยเน้นการจัดทำข้อมูลต้นทุนที่ถูกต้อง ครบถ้วน และสามารถนำเสนอในเชิงวิเคราะห์เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจเชิงธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพ (จิรัฎฐ์ กาญจนบุญเรือง & พรรณนุช ชัยปิ่นชนะ, 2567; ภัทรภร กนิพันธ์, 2566; อรุมา สำลี และคณะ, 2565) งานวิจัยเหล่านี้ชี้ให้เห็นว่า หากกลุ่มวิสาหกิจสามารถพัฒนาองค์ความรู้ด้านบัญชี รวมถึงการจัดทำระบบบัญชีต้นทุนอย่างเป็นระบบ จะสามารถวิเคราะห์กำไร กำหนดราคาขาย และปรับปรุงกระบวนการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันและความยั่งยืนของธุรกิจชุมชนในระยะยาว (อรุมา รมเย็น และคณะ, 2563)

การวิเคราะห์ต้นทุนผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยเฉพาะในกลุ่มอาหารและเครื่องดื่ม มักใช้หลักการจำแนกต้นทุนตามองค์ประกอบของการผลิต ได้แก่ วัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายในการผลิต ตัวอย่างเช่น วรลักษณ์ วรณโล และนุกูล อินทกุล (2566) ได้ศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของผลิตภัณฑ์โกโก้ ในกรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชนโกโก้จังหวัดเชียงราย โดยพบว่าการแปรรูปผลโกโก้สด 100 กิโลกรัมให้เป็นโกโก้ nibs และผลิตภัณฑ์ต่อเนื่องสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้ตั้งแต่ร้อยละ 207.60 ถึง 1,098.25 ของผลสด ขณะที่น้ำโกโก้สดที่แยกได้จากเยื่อหุ้มเมล็ดสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้ถึงร้อยละ 24.43 หากนำไปแปรรูปเป็นไซรปโกโก้

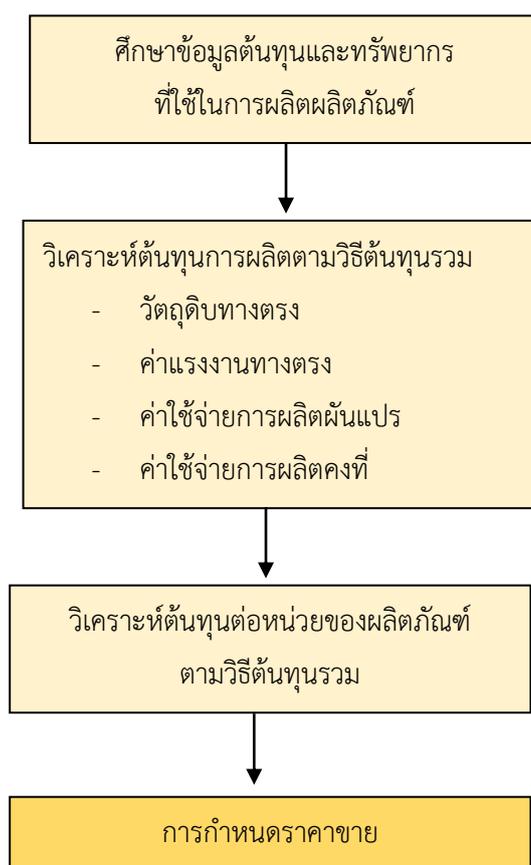
ในทำนองเดียวกัน อรุมา สำลี และคณะ (2565) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ต้นทุนผลิตภัณฑ์ใหม่ของกลุ่มชุมชนในอำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการศึกษาพบว่าต้นทุนต่อหน่วยของผลิตภัณฑ์ชากระเจียวอยู่ที่ 60.32 บาทต่อกล่อง และผลิตภัณฑ์มันทอดเคลือบคาราเมลอยู่ที่ 130.35 บาทต่อกล่อง ซึ่งข้อมูลเหล่านี้สามารถนำไปใช้ในการกำหนดราคาขายและวางแผนการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ คลัสเตอร์เกษตรแปรรูปน่านอะโกร ภายใต้แบรนด์ Originan จังหวัดน่าน ได้แสดงให้เห็นถึงแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนอย่างเป็นระบบ โดยแบ่งกลุ่มผลิตภัณฑ์ตามตลาดเป้าหมาย ได้แก่ (1) สินค้าจากผลผลิตทางการเกษตร (Agri Products) (2) สินค้าชุมชนที่ใช้ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมร่วม (Local Wisdom & Craft) (3) สินค้าจากฟาร์มและสถานที่ท่องเที่ยว (Tourism Products) และ (4) สินค้าแปรรูปเพื่อสุขภาพที่ดี (Natural Living) โดยมีการดำเนินงานผ่านกระบวนการพัฒนาสมาชิก ได้แก่ การประเมินความพร้อม การอบรมด้านการตลาด การสร้างแบรนด์ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ และการจัดตั้งศูนย์บริการชุมชนดิจิทัล เช่น ห้องไลฟ์สตรีมมิ่ง ระบบคลังสินค้า และระบบขนส่ง (วิสาหกิจชุมชนน่านอะโกร, 2568)

จากแนวโน้มดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า การวิเคราะห์ต้นทุนผลิตภัณฑ์ชุมชนไม่เพียงแต่เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการต้นทุนเท่านั้น หากยังเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของธุรกิจชุมชนให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะเมื่อเชื่อมโยงกับการสร้างแบรนด์ การออกแบบผลิตภัณฑ์ และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการขยายตลาด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดของการวิจัยนี้ใช้แนวคิดต้นทุนรวมประกอบด้วยวัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง ค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปร ค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่ และใช้ทฤษฎีการกำหนดราคาขายจากต้นทุนบวกส่วนเพิ่ม (Cost-Plus Pricing) เป็นแนวทางการกำหนดราคาขายผลิตภัณฑ์ จากการทบทวน แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยได้ดำเนินการดังนี้

1. ลงพื้นที่

นักวิจัยลงพื้นที่ดำเนินการตามโครงการยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนยั่งยืนสู่แพลตฟอร์มออนไลน์จังหวัดน่าน ภายใต้โครงการยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนยั่งยืนสู่แพลตฟอร์มออนไลน์ เพื่อชี้แจงและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประธาน เครือข่ายผู้ประกอบการ และสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในประเด็น (1) ความต้องการผลิตผลิตภัณฑ์ใหม่ (2) วิธีการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ (3) วิธีการตั้งราคาขายผลิตภัณฑ์

2. คัดเลือกผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ คลัสเตอร์เกษตรกรแปรรูปน่านอะโกร ภายใต้แบรนด์ OrigiNan จังหวัดน่าน ที่ทำการผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยการเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมี เกณฑ์ในการคัดเลือก คือกลุ่มที่มีความพร้อมในการพัฒนาและมีผู้นำเข้มแข็ง กลุ่มที่มีการจ้างแรงงานใน

พื้นที่ และกลุ่มที่สืบทอดภูมิปัญญาฝีมือจากบรรพบุรุษ และกลุ่มที่ใช้ทรัพยากรในพื้นที่เป็นอัตลักษณ์ประจำท้องถิ่นของจังหวัดน่าน คือ สัมภาษณ์ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ จำนวน 5 กลุ่ม ได้แก่ 1) วิสาหกิจชุมชนเกษตรรุ่งเรืองทรัพย์ทวี 2) วิสาหกิจผู้ปลูกผักและแปรรูปสมุนไพรตำบลน้ำบัว 3) วิสาหกิจชุมชนบ้านสวนงอกงาม 4) วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรตำบลน้ำบัว 5) วิสาหกิจชุมชนแปรรูปสาหร่ายน้ำจืดครบวงจร

ผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัย คือ ประธานกลุ่ม เภรัญญิก และเลขานุการ เนื่องจากประธานกลุ่มเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญของกลุ่มในการบริหารงานและติดต่อประสานงานกับบุคคลภายนอก เภรัญญิก ทำหน้าที่การดูแลและควบคุมทางการเงินของวิสาหกิจชุมชน การทำบัญชีรายรับรายจ่าย การวางแผนทางการเงิน และเลขานุการ ทำหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ จัดทำแผน และให้ข้อมูลแก่สมาชิกวิสาหกิจชุมชนจำนวนทั้งสิ้น 15 คน

3. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ ดังนี้

3.1 ศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดประเด็นคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ โดยให้สอดคล้องกับกิจกรรมและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.2 จัดทำร่างประเด็นคำถามเบื้องต้น แล้วนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและประเมินความสอดคล้อง ความถูกต้องของการใช้ภาษา และความครอบคลุมของเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อปรับปรุงให้เหมาะสมก่อนนำไปใช้จริง

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) และแบบสังเกต (Observation form) เครื่องมือทั้งสองได้รับการออกแบบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยแบ่งประเด็นการสัมภาษณ์และสังเกตออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1: ข้อมูลบริบทของวิสาหกิจชุมชน

ส่วนที่ 2: ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ใหม่

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตผลิตภัณฑ์ใหม่ ได้แก่ วัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง ค่าใช้จ่ายการผลิตขั้นแปร ค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่ และการกำหนดราคาขาย

ส่วนที่ 4: ข้อเสนอแนะจากผู้ให้ข้อมูล

3.4 การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) โดยเปรียบเทียบข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสังเกต และเอกสารประกอบ รวมถึงการตรวจสอบข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูล (Member checking) เพื่อยืนยันความถูกต้องและความสอดคล้องของข้อมูล

3.5 การตรวจสอบเครื่องมือคำนวณต้นทุน เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ต้นทุนได้รับการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการบัญชี และอ้างอิงตามมาตรฐานการบัญชีต้นทุนที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล เพื่อเสริมสร้างความน่าเชื่อถือและความแม่นยำของผลการวิเคราะห์

4. การรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยลงพื้นที่และสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยใช้แบบสอบถามที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ ประเมินความสอดคล้อง ความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อศึกษาดังนี้

4.1 เก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิดทฤษฎี บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.2 ลงพื้นที่สัมภาษณ์และสังเกตการณ์ในสถานที่จริงเพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุน และทรัพยากรที่ใช้ในการผลิต

4.3 วิเคราะห์ต้นทุนการผลิตตามวิธีต้นทุนรวม ประกอบด้วย วัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง ค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปร ค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่

4.4 วิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยของผลิตภัณฑ์ตามวิธีต้นทุนรวม และกำหนดราคาขาย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณในการวิจัย ดังนี้

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) ของข้อความที่ได้ทำการบันทึกจากการสัมภาษณ์ และสังเกต

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นการนำข้อมูลทรัพยากรและค่าใช้จ่ายในกระบวนการผลิตมาวิเคราะห์ จำแนกประเภท คำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ และการกำหนดราคาขาย โดยใช้สูตรคำนวณ ดังนี้

5.2.1 คำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ตามวิธีต้นทุนรวม (สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์, 2552)

$$\text{ต้นทุนผลิตภัณฑ์} = \text{วัตถุดิบทางตรง} + \text{ค่าแรงงานทางตรง} + \text{ค่าใช้จ่ายในการผลิต (ผันแปร, คงที่)}$$

5.2.2 การกำหนดราคาขายของผลิตภัณฑ์ โดยการบวกส่วนเพิ่ม (Markup) เข้ากับต้นทุนเพื่อเป็นราคาขายของสินค้า ซึ่งการกำหนดราคาขายจากต้นทุนบวกส่วนเพิ่ม (Cost-Plus Pricing) สามารถอธิบายเป็นสมการ ได้ดังนี้

$$\text{ราคาขาย} = \text{ต้นทุน} + (\text{อัตราส่วนเพิ่ม} \times \text{ต้นทุน})$$

ดังนั้น การคำนวณต้นทุนของสินค้าแต่ละประเภทจะมีความแตกต่างกันโดยจะขึ้นอยู่กับวัตถุดิบ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายในการผลิตของสินค้าแต่ละชนิด รวมทั้งการกำหนดราคาขายจะทำการบวกส่วนเพิ่มเข้ากับต้นทุนของสินค้าแต่ละชนิดด้วยเช่นกัน

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ต้นทุนและการกำหนดราคาขายในผลิตภัณฑ์ใหม่ คลัสเตอร์เกษตรแปรรูปนำานอะโกร ภายใต้แบรนด์ OriginNan จังหวัดน่าน ทั้งหมด 5 ผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วย 1) กล้วยสอดไส้ส้มสีทอง 2) คุกกี้ส้มสีทอง 3) ธัญพืชอบกรอบส้มสีทอง 4) ข้าวซีสมัธัญพืชส้มสีทอง และ 5) สุรากลั่นพรีเมียมส้มสีทอง ปรากฏผลการวิจัย ดังนี้

1. การวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตแต่ละผลิตภัณฑ์

ผลการวิจัยพบว่าต้นทุนการผลิตของแต่ละผลิตภัณฑ์มีความแตกต่างกันตามวัตถุดิบ กระบวนการผลิต และปริมาณการผลิต โดยคณะผู้วิจัยได้ทำการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ตามวิธีต้นทุนรวมและทำการแจกแจงรายละเอียดตามวิธีต้นทุนรวม ดังแสดงในตารางที่ 1 ถึงตารางที่ 6 โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ต้นทุนผลิตภัณฑ์กล้วยสอดไส้ส้มสีทองต่อหน่วย (บาท/กล่อง)

รายการ	ต้นทุน (บาทต่อกล่อง)	
	ต้นทุนรวม (บาท)	สัดส่วนของต้นทุน (ร้อยละ)
วัตถุดิบทางตรง	180.00	67.24
ค่าแรงงานทางตรง	38.00	14.20
ค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปร	25.20	9.41
ค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปร(ค่าบรรจุภัณฑ์)	15.00	5.60
ค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่	9.50	3.55
รวม	267.70	100.00
จำนวนผลิต(หน่วย)	280 หน่วย	
ต้นทุนการผลิตต่อหน่วย (ไม่รวมค่าบรรจุภัณฑ์)	0.9025 บาทต่อหน่วย (252.70 บาท/280 ชิ้น)	
ต้นทุนการผลิตรวมต่อกล่อง (23 ชิ้น)	20.76 บาทต่อกล่อง	
บวก ค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปร(ค่าบรรจุภัณฑ์)	15.00 บาทต่อกล่อง	
ต้นทุนการผลิตทั้งสิ้นต่อกล่อง (บาทต่อกล่อง)	35.76 บาทต่อกล่อง	

จากตารางที่ 1 แสดงต้นทุนผลิตภัณฑ์กล้วยสอดไส้ส้มสีทองต่อหน่วย (บาท/กล่อง) พบว่าต้นทุนผลิตภัณฑ์กล้วยสอดไส้ส้มสีทองโดยวิธีต้นทุนรวม เท่ากับ 267.70 บาท ประกอบด้วยวัตถุดิบทางตรง ได้แก่ กล้วยฉาบ ส้มสีทอง คิดเป็นเงินเท่ากับ 180 บาท คิดเป็นร้อยละ 67.24 ค่าแรงงานทางตรง คิดเป็นเงินเท่ากับ 38 บาท คิดเป็นร้อยละ 14.20 ค่าใช้จ่ายในการผลิตผันแปร ได้แก่ น้ำตาล น้ำผึ้ง กระจุก และสติ๊กเกอร์ คิดเป็นเงินเท่ากับ 40.20 บาท คิดเป็นร้อยละ 15.01 และค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่ ได้แก่ ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์

เครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิต คิดเป็นเงินเท่ากับ 9.50 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.55 จากการวิเคราะห์ต้นทุนรวมในการผลิตสามารถนำมาวิเคราะห์ต้นทุนผลิตภัณฑ์กล้วยสอดไส้ส้มสีทองทั้งสีน้ำตาลต่อกล่อง (บาทต่อกล่อง) ได้เท่ากับ 35.76 บาทต่อกล่อง

ตารางที่ 2 ต้นทุนผลิตภัณฑ์คุกกี้ส้มสีทองต่อหน่วย(บาทต่อกล่อง)

รายการ	ต้นทุน (บาทต่อกล่อง)	
	ต้นทุนรวม (บาท)	สัดส่วนของต้นทุน (ร้อยละ)
วัตถุดิบทางตรง	57.86	45.93
ค่าแรงงานทางตรง	15.72	12.48
ค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปร	36.46	28.94
ค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปร(ค่าบรรจุภัณฑ์)	12.00	9.53
ค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่	3.93	3.12
รวม	125.97	100
จำนวนผลิต(หน่วย)	55 หน่วย	
ต้นทุนการผลิตต่อหน่วย (ไม่รวมค่าบรรจุภัณฑ์)	2.0721 บาทต่อหน่วย (113.97 บาทต่อ 55 ชิ้น)	
ต้นทุนการผลิตรวมต่อกล่อง (12 ชิ้น)	24.87 บาทต่อกล่อง	
บวก ค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปร(ค่าบรรจุภัณฑ์)	12.00 บาทต่อกล่อง	
ต้นทุนการผลิตทั้งสีน้ำตาลต่อกล่อง (บาทต่อกล่อง)	36.87 บาทต่อกล่อง	

จากตารางที่ 2 แสดงต้นทุนผลิตภัณฑ์คุกกี้ส้มสีทองต่อหน่วย(บาทต่อ/กล่อง) พบว่าต้นทุนผลิตภัณฑ์คุกกี้ส้มสีทอง โดยวิธีต้นทุนรวม เท่ากับ 125.97 บาท ประกอบด้วยวัตถุดิบทางตรง ได้แก่ แป้งสาลี เนยสด คิดเป็นเงินเท่ากับ 57.86 บาท คิดเป็นร้อยละ 45.93 ค่าแรงงานทางตรง คิดเป็นเงินเท่ากับ 15.72 บาท คิดเป็นร้อยละ 12.48 ค่าใช้จ่ายในการผลิตผันแปร ได้แก่ น้ำตาล นมจืด กลิ่นส้ม กระจุก และสติ๊กเกอร์ คิดเป็นเงินเท่ากับ 48.46 บาท คิดเป็นร้อยละ 38.47 และ ค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่ ได้แก่ ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิต คิดเป็นเงินเท่ากับ 3.93 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.12 จากการวิเคราะห์ต้นทุนรวมในการผลิตสามารถนำมาวิเคราะห์ต้นทุนผลิตภัณฑ์คุกกี้ส้มสีทองทั้งสีน้ำตาลต่อกล่อง ได้เท่ากับ 36.87 บาทต่อกล่อง

ตารางที่ 3 ต้นทุนผลิตภัณฑ์รัฐพีชอบกรอบสี่เหลี่ยมต่อหน่วย(บาท/กล่อง)

รายการ	ต้นทุน (บาทต่อกล่อง)	
	ต้นทุนรวม (บาท)	สัดส่วนของต้นทุน (ร้อยละ)
วัตถุดิบทางตรง	235.00	67.14
ค่าแรงงานทางตรง	47.33	13.52
ค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปร	46.84	13.38
ค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปร(ค่าบรรจุภัณฑ์)	9.00	2.57
ค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่	11.83	3.39
รวม	350.00	100.00
จำนวนผลิต(หน่วย)	20 หน่วย	
ต้นทุนการผลิตต่อหน่วย (ไม่รวมค่าบรรจุภัณฑ์)	17.05 บาทต่อหน่วย (341 บาทต่อ 20 ชิ้น)	
ต้นทุนการผลิตรวมต่อกล่อง (1 ชิ้น)	17.05 บาทต่อกล่อง	
บวก ค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปร(ค่าบรรจุภัณฑ์)	9.00 บาทต่อกล่อง	
ต้นทุนการผลิตทั้งสิ้นต่อกล่อง (บาทต่อกล่อง)	26.05 บาทต่อกล่อง	

จากตารางที่ 3 แสดงต้นทุนผลิตภัณฑ์รัฐพีชอบกรอบสี่เหลี่ยมต่อหน่วย(บาท/กล่อง) พบว่าต้นทุนผลิตภัณฑ์รัฐพีชอบกรอบสี่เหลี่ยม โดยวิธีต้นทุนรวม เท่ากับ 350 บาท ประกอบด้วยวัตถุดิบทางตรง ได้แก่ ข้าวโอ๊ต อัลมอนต์ เม็ดมะม่วงหิมพานต์ ส้มสีทองอบแห้ง คิดเป็นเงินเท่ากับ 235.00 บาท คิดเป็นร้อยละ 67.14 ค่าแรงงานทางตรง คิดเป็นเงินเท่ากับ 47.33 บาท คิดเป็นร้อยละ 13.52 ค่าใช้จ่ายในการผลิตผันแปร ได้แก่ น้ำมันรำข้าว เกลือหิมาลายัน โซรัปส์ม ถุง กล่องกระดาษ คิดเป็นเงินเท่ากับ 55.84 บาท คิดเป็นร้อยละ 15.95 และ ค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่ ได้แก่ ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิต คิดเป็นเงินเท่ากับ 11.83 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.39 จากการวิเคราะห์ต้นทุนรวมในการผลิตสามารถนำมาวิเคราะห์ต้นทุนผลิตภัณฑ์รัฐพีชอบกรอบสี่เหลี่ยมทั้งสิ้นต่อกล่อง (บาทต่อกล่อง) ได้เท่ากับ 26.05 บาทต่อกล่อง

ตารางที่ 4 ต้นทุนผลิตภัณฑ์ข้าวซีสมรัฐพีชสี่เหลี่ยม ต่อหน่วย(บาท/กล่อง)

รายการ	ต้นทุน (บาทต่อกล่อง)	
	ต้นทุนรวม (บาท)	สัดส่วนของต้นทุน (ร้อยละ)
วัตถุดิบทางตรง	486.00	62.52
ค่าแรงงานทางตรง	110.00	14.15
ค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปร	79.50	10.23

รายการ	ต้นทุน (บาทต่อกล่อง)	
	ต้นทุนรวม (บาท)	สัดส่วนของต้นทุน (ร้อยละ)
ค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปร(ค่าบรรจุภัณฑ์)	12.00	1.54
ค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่	89.90	11.56
รวม	777.40	100
จำนวนผลิต(หน่วย)	144 หน่วย	
ต้นทุนการผลิตต่อหน่วย (ไม่รวมค่าบรรจุภัณฑ์)	5.315 บาทต่อหน่วย (765.40 บาทต่อ 144 ชิ้น)	
ต้นทุนการผลิตรวมต่อกล่อง (6 ชิ้น)	31.89 บาทต่อกล่อง	
<u>บวก</u> ค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปร(ค่าบรรจุภัณฑ์)	12.00 บาทต่อกล่อง	
ต้นทุนการผลิตทั้งสิ้นต่อกล่อง (บาทต่อกล่อง)	43.89 บาทต่อกล่อง	

จากตารางที่ 4 แสดงต้นทุนผลิตภัณฑ์ข้าวซีสมัธัญพืชสี่สีทอง ต่อหน่วย(บาท/กล่อง) พบว่าต้นทุนผลิตภัณฑ์ข้าวซีสมัธัญพืชสี่สีทอง โดยวิธีต้นทุนรวม เท่ากับ 777.40 บาท ประกอบด้วยวัตถุดิบทางตรง ได้แก่ ข้าวเหนียว น้ำอ้อย ส้มสีทอง ธัญพืช คิดเป็นเงินเท่ากับ 486.00 บาท คิดเป็นร้อยละ 62.52 ค่าแรงงานทางตรง คิดเป็นเงินเท่ากับ 110.00 บาท คิดเป็นร้อยละ 14.15 ค่าใช้จ่ายในการผลิตผันแปร ได้แก่ น้ำมันพืช เกลือ กุ้งสด คิดเป็นเงินเท่ากับ 91.50 บาท คิดเป็นร้อยละ 11.77 และ ค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่ ได้แก่ ค่าเสื่อมราคา อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิต คิดเป็นเงินเท่ากับ 89.90 บาท คิดเป็นร้อยละ 11.56 จากการวิเคราะห์ ต้นทุนรวมในการผลิตสามารถนำมาวิเคราะห์ต้นทุนผลิตภัณฑ์ข้าวซีสมัธัญพืชสี่สีทอง ทั้งสิ้นต่อกล่อง (บาทต่อกล่อง) ได้เท่ากับ 43.89 บาทต่อกล่อง

ตารางที่ 5 ต้นทุนผลิตภัณฑ์สุรากลั่นพรีเมียมสี่สีทอง ต่อหน่วย(บาท/กล่อง)

รายการ	ต้นทุน (บาทต่อกล่อง)	
	ต้นทุนรวม (บาท)	สัดส่วนของต้นทุน (ร้อยละ)
วัตถุดิบทางตรง	2,600	20.88
ค่าแรงงานทางตรง	5,390	43.28
ค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปร	2,848	22.87
ค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปร(ค่าบรรจุภัณฑ์)	76	0.61
ค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่	1,540	12.36
รวม	12,454	100
จำนวนผลิต (หน่วย)	154 หน่วย	

รายการ	ต้นทุน (บาทต่อกล่อง)	
	ต้นทุนรวม (บาท)	สัดส่วนของต้นทุน (ร้อยละ)
ต้นทุนการผลิตต่อหน่วย (ไม่รวมค่าบรรจุภัณฑ์)	80.38 บาทต่อหน่วย (12,378 บาท/154 ขวด)	
ต้นทุนการผลิตรวมต่อกล่อง (1ขวด)	80.38 บาทต่อกล่อง	
<u>บวก</u> ค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปร(ค่าบรรจุภัณฑ์)	76.00 บาทต่อกล่อง	
ต้นทุนการผลิตทั้งสิ้นต่อกล่อง (บาทต่อขวด)	156.38 บาทต่อกล่อง	

จากตารางที่ 5 แสดงต้นทุนผลิตภัณฑ์สุรากลั่นพรีเมียมส้มสีทอง ต่อหน่วย(บาท/กล่อง) พบว่าต้นทุนผลิตภัณฑ์สุรากลั่นพรีเมียมส้มสีทอง โดยวิธีต้นทุนรวม เท่ากับ 12,454 บาท ประกอบด้วยวัตถุดิบทางตรง ได้แก่ ข้าวเหนียว ส้มสีทอง คิดเป็นเงินเท่ากับ 2,600 บาท คิดเป็นร้อยละ 20.88 ค่าแรงงานทางตรง คิดเป็นเงินเท่ากับ 5,390 บาท คิดเป็นร้อยละ 43.28 ค่าใช้จ่ายในการผลิตผันแปร ได้แก่ ลูกแป้ง ยีสต์ ขวด สติกเกอร์ กล่องลัง คิดเป็นเงินเท่ากับ 2,924 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.48 และ ค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่ ได้แก่ ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิต คิดเป็นเงินเท่ากับ 1,540 บาท คิดเป็นร้อยละ 12.36 จากการวิเคราะห์ต้นทุนรวมในการผลิตสามารถนำมาวิเคราะห์ต้นทุนผลิตภัณฑ์สุรากลั่นพรีเมียมส้มสีทอง ทั้งสิ้นต่อกล่อง (บาทต่อกล่อง) ได้เท่ากับ 156.38 บาทต่อขวด

2. การกำหนดราคาขาย

ผลการวิจัยพบว่าการกำหนดราคาขายจากต้นทุนรวม บวกอัตรากำไรที่เหมาะสม และเปรียบเทียบกับราคาตลาด เพื่อให้สามารถแข่งขันได้และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าในคลัสเตอร์ เพื่อสะท้อนให้เห็นว่าการวิเคราะห์ต้นทุนอย่างเป็นระบบช่วยให้สามารถกำหนดราคาขายที่เหมาะสมได้ โดยคำนึงถึงต้นทุนที่แท้จริง ความสามารถในการแข่งขัน และความยั่งยืนของธุรกิจในระยะยาว ทั้งนี้ การใช้ข้อมูลต้นทุนในการกำหนดราคาช่วยลดความเสี่ยงในการขาดทุน และส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพและความคุ้มค่า โดยมีรายละเอียดของแต่ละผลิตภัณฑ์ดังต่อไปนี้การกำหนดราคาขายได้ ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ราคาขายผลิตภัณฑ์ใหม่ (บาทต่อหน่วย)

ผลิตภัณฑ์	ต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น (บาทต่อหน่วย)	อัตรากำไรบวกเพิ่ม (ร้อยละ)	ราคาขาย (บาทต่อหน่วย)	ราคาขายจริง (บาทต่อหน่วย)
1. กลัวยสอดใส่ส้มสีทอง	35.76	130	82.25	85
2. คุกกี้ส้มสีทอง	36.87	130	84.80	85
3. ธัญพืชกรอบส้มสีทอง	26.00	110	54.60	55
4. ข้าวซีสมธัญพืชส้มสีทอง	43.89	70	74.61	75

ผลิตภัณฑ์	ต้นทุนการผลิต ทั้งสิ้น (บาทต่อหน่วย)	อัตรากำไร บวกเพิ่ม (ร้อยละ)	ราคาขาย (บาทต่อหน่วย)	ราคาขายจริง (บาทต่อหน่วย)
5. สุรากลั่นพรีเมียมส้มสีทอง	157.00	120	345.40	350

จากตารางที่ 6 แสดงราคาขายผลิตภัณฑ์ใหม่ (บาท/ต่อหน่วย) พบว่าราคาขายผลิตภัณฑ์ใหม่โดยใช้วิธีอัตรากำไรบวกเพิ่ม (ร้อยละ) ของแต่ละผลิตภัณฑ์ซึ่งจะมีความแตกต่างกันดังนี้ ผลิตภัณฑ์กล้วยสอดไส้ส้มสีทอง ต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น 35.76 อัตรากำไรบวกเพิ่ม 130 % เป็นราคาขายเท่ากับ 82.25 บาท กำหนดราคาขายจริง 85 บาทต่อหน่วย ผลิตภัณฑ์คูกี้ส้มสีทอง ต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น 36.87 อัตรากำไรบวกเพิ่ม 130 % เป็นราคาขายเท่ากับ 84.80 บาท กำหนดราคาขายจริง 85 บาทต่อหน่วย ผลิตภัณฑ์ธัญพืชขอบกรอบส้มสีทอง ต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น 26.00 อัตรากำไรบวกเพิ่ม 110 % เป็นราคาขายเท่ากับ 54.60 บาท กำหนดราคาขายจริง 55 บาทต่อหน่วย ผลิตภัณฑ์ข้าวซีสมัธัญพืชส้มสีทอง ต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น 43.89 อัตรากำไรบวกเพิ่ม 70 % เป็นราคาขายเท่ากับ 74.61 บาท กำหนดราคาขายจริง 75 บาทต่อหน่วย และผลิตภัณฑ์สุรากลั่นพรีเมียมส้มสีทอง ต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น 157.00 อัตรากำไรบวกเพิ่ม 120 % เป็นราคาขายเท่ากับ 345.40 บาท กำหนดราคาขายจริง 350 บาทต่อหน่วย

อภิปรายผล

งานวิจัยครั้งนี้ได้ทำการวิเคราะห์ต้นทุนและการกำหนดราคาขายในผลิตภัณฑ์ใหม่ คลัสเตอร์เกษตรแปรรูปน่านอะโกร ภายใต้แบรนด์ OriginaN จังหวัดน่านจำนวน 5 ผลิตภัณฑ์ โดยวิธีต้นทุนรวม เนื่องจากวิธีต้นทุนรวมจะยึดหลักการของต้นทุนผลิตภัณฑ์ (Product Costs) ที่ใช้ในการคำนวณต้นทุนทั้งหมดทั้งส่วนที่เป็นต้นทุนการผลิตผันแปร และต้นทุนการผลิตคงที่ (สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์, 2564) ซึ่งการคำนวณต้นทุนการผลิตประกอบด้วย วัตถุประสงค์ทางตรง ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายในการผลิต จากการศึกษาในครั้งนี้พบว่าผลิตภัณฑ์กล้วยสอดไส้ส้มสีทอง คูกี้ส้มสีทอง ธัญพืชขอบกรอบส้มสีทอง ข้าวซีสมัธัญพืชส้มสีทอง มีต้นทุนวัตถุประสงค์ทางตรงในสัดส่วนที่สูงกว่าค่าแรงงานทางตรงและค่าใช้จ่ายในการผลิต เนื่องจากผลิตภัณฑ์อาหารจะมีการใช้วัตถุดิบหลักในการผลิตเป็นส่วนสำคัญซึ่งทำให้มีต้นทุนการผลิตที่สูงกว่าต้นทุนอื่น ๆ สอดคล้องกับการศึกษาของเบจมาศ อภิสิริภิญโญ และคณะ (2561) ได้พบว่าผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดจะมีวัตถุประสงค์ทางตรงในสัดส่วนที่สูงกว่าค่าใช้จ่ายในการผลิตคงที่และค่าแรงงานทางตรง เนื่องจากต้นทุนวัตถุประสงค์ถือเป็นทรัพยากรหลักของผลิตภัณฑ์และจะเป็นทรัพยากรที่จะเพิ่มคุณค่าให้กับผู้บริโภคด้วย ดังนั้น หากราคาวัตถุดิบหรือต้นทุนวัตถุดิบหลักมีแนวโน้มที่จะปรับราคาสูงขึ้นก็จะส่งผลกระทบต่อต้นทุนของผลิตภัณฑ์ให้สูงไปด้วย ดังนั้นเมื่อผู้ประกอบการได้ทำการวิเคราะห์ต้นทุนในแต่ละครั้งเพื่อที่จะสามารถทราบต้นทุนผลิตภัณฑ์ที่แท้จริงรวมทั้งอาจจะใช้วิธีการบริหารต้นทุนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการต้นทุนต่อไป และยังคงสอดคล้องกับอรอุมา สาลี และคณะ (2565) พบว่าการวิเคราะห์ต้นทุนผลิตภัณฑ์ชากระเจียบ มีต้นทุนต่อหน่วยเท่ากับ 60.32

บาท/กล่อง และผลิตภัณฑ์มันทอดเคลือบคาราเมล มีต้นทุนต่อหน่วยเท่ากับ 130.35 บาท/กล่อง ซึ่งมีสัดส่วนของวัตถุดิบทางตรงที่สูงกว่าค่าแรงงานทางตรงและค่าใช้จ่ายในการผลิต ในขณะที่ผลการศึกษานี้ได้พบว่า ต้นทุนการผลิตของสุรากลั่นพรีเมียมส้มสีทองมีต้นทุนค่าแรงงานทางตรงที่มีสัดส่วนสูงกว่าวัตถุดิบทางตรง และค่าใช้จ่ายในการผลิต เนื่องจากการผลิตสุรากลั่นต้องมีกระบวนการและขั้นตอนที่ใช้แรงงานคนในกระบวนการผลิตจึงส่งผลให้มีค่าแรงงานทางตรงที่สูงขึ้นด้วย โดยสามารถสรุปสัดส่วนขององค์ประกอบต้นทุนตามผลิตภัณฑ์ ได้ดังแสดงในตารางที่ 7 แสดงการเปรียบเทียบสัดส่วนขององค์ประกอบต้นทุนตามผลิตภัณฑ์ ดังนี้

ตารางที่ 7 การเปรียบเทียบสัดส่วนขององค์ประกอบต้นทุนตามผลิตภัณฑ์

สัดส่วนของต้นทุน	กล้วยสอดไส้ ส้มสีทอง	คุกกี้ ส้มสีทอง	ธัญพืชอบ กรอบ ส้มสีทอง	ข้าวซีสม ธัญพืช ส้มสีทอง	สุรากลั่น พรีเมียม ส้มสีทอง
วัตถุดิบทางตรง	67.24	45.93	67.14	62.52	20.88
ค่าแรงงานทางตรง	14.20	12.48	13.52	14.15	43.28
ค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปร	15.01	38.47	15.95	11.77	23.48
ค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่	3.55	3.12	3.39	11.56	12.36

นอกจากนี้ นโยบายของกลุ่มคลัสเตอร์เกษตรกรแปรรูปน่านอะโกร ภายใต้แบรนด์ OrigiNan ได้กำหนดราคาขายจากต้นทุนบวกส่วนเพิ่ม (Cost-Plus Pricing) สำหรับผลิตภัณฑ์ใหม่ เพื่อใช้ในการกำหนดราคาขายส่งให้กับตัวแทนจำหน่าย และราคาขายปลีกสำหรับผู้บริโภคทั่วไป และจากการศึกษานี้เป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่อยู่ในกลุ่มคลัสเตอร์ผู้ประกอบการชุมชนเกษตรกรแปรรูปที่มีการคัดเลือกและพัฒนาผลิตภัณฑ์ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งเป็นการใช้วัตถุดิบที่เป็นลักษณะประจำท้องถิ่นของจังหวัดน่านคือ “ส้มสีทอง” ซึ่งเป็นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนที่เชื่อมโยงกับ Soft Power ด้วย ทั้งนี้ นโยบายของกลุ่มคลัสเตอร์เกษตรกรแปรรูปน่านอะโกร ภายใต้แบรนด์ OrigiNan จังหวัดน่าน ได้กำหนดอัตรากำไรบวกเพิ่มสำหรับผลิตภัณฑ์ใหม่ เพื่อกำหนดราคาขายโดยได้กำหนดอัตรารวมเพิ่มที่มีความแตกต่างกันไปในแต่ละผลิตภัณฑ์โดยพิจารณาจากปัจจัยหลายๆ อย่าง เช่น ต้นทุนของผลิตภัณฑ์, การแข่งขันในตลาด, ความต้องการของลูกค้า รวมทั้งคุณค่าที่ลูกค้าได้รับ ดังนั้น จึงทำให้อัตรากำไรบวกเพิ่มมีความแตกต่างกันในแต่ละผลิตภัณฑ์ซึ่งจะทำให้ผลิตภัณฑ์ใหม่สามารถมีกำไรและสามารถแข่งขันในตลาดได้

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษานี้พบว่า คลัสเตอร์เกษตรกรแปรรูปน่านอะโกร ภายใต้แบรนด์ OriginaN จังหวัดน่าน จำนวน 5 ผลิตภัณฑ์ ได้กำหนดต้นทุนและราคาขายของผลิตภัณฑ์ใหม่ 5 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ กล้วยสอดไส้ส้มสีทอง ต้นทุนต่อหน่วยเท่ากับ 35.76 บาท ราคาขายต่อหน่วยเท่ากับ 85 บาท คุกกี้ส้มสีทอง ต้นทุนต่อหน่วยเท่ากับ 36.87 บาท ราคาขายต่อหน่วยเท่ากับ 85 บาท ัญพีชอบกรอบส้มสีทอง ต้นทุนต่อหน่วยเท่ากับ 26.05 บาท ราคาขายต่อหน่วยเท่ากับ 55 บาท ข้าวซีสมัญพีชส้มสีทอง ต้นทุนต่อหน่วยเท่ากับ 43.89 บาท ราคาขายต่อหน่วยเท่ากับ 75 บาท และสุรากลั่นพรีเมียมส้มสีทอง ต้นทุนต่อหน่วยเท่ากับ 156.38 บาท ราคาขายต่อหน่วยเท่ากับ 350 บาท

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผลการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตและการกำหนดราคาขายของผลิตภัณฑ์ใหม่ทั้ง 5 ผลิตภัณฑ์ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ตามหลักการคำนวณต้นทุนที่ถูกต้อง สามารถใช้เป็นแนวทางเชิงปฏิบัติให้กับกลุ่มคลัสเตอร์เกษตรกรแปรรูปน่านอะโกร ภายใต้แบรนด์ OriginaN จังหวัดน่าน รวมถึงผู้ประกอบการใหม่ที่มีความสนใจในธุรกิจเกษตรแปรรูป การนำข้อมูลต้นทุนและการกำหนดราคาขายที่ผ่านการวิเคราะห์มาอย่างเป็นระบบนี้ไปใช้ จะช่วยเสริมสร้างความสามารถในการวางแผนทางการตลาดและตัดสินใจด้านธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในการพัฒนากลยุทธ์ด้านราคาที่สุดคล้องกับต้นทุนที่แท้จริงและสภาวะตลาด อันจะนำไปสู่ความสามารถในการแข่งขันและความยั่งยืนของธุรกิจในระยะยาว

2. ผลการศึกษานี้สามารถนำไปใช้เป็นกรณีศึกษาหรือเป็นตัวอย่างประกอบในการเรียนการสอนในหัวข้อเกี่ยวกับการวิเคราะห์ต้นทุน การบริหารต้นทุน และการกำหนดราคาขาย โดยเฉพาะในรายวิชา การบัญชีต้นทุน และการบัญชีบริหาร การนำข้อมูลจากงานวิจัยไปใช้จะช่วยให้นักศึกษาและผู้ที่มีความสนใจสามารถทำความเข้าใจแนวทางการบริหารจัดการต้นทุนอย่างเป็นระบบ รวมถึงการกำหนดราคาขายที่เหมาะสมสำหรับผลิตภัณฑ์ใหม่ในตลาด

3. ผลการศึกษานี้ยังสามารถเป็นแนวทางให้ผู้ประกอบการที่ต้องการพัฒนาศักยภาพในการบริหารต้นทุนและกลยุทธ์ด้านราคา โดยเฉพาะธุรกิจภาคเศรษฐกิจชุมชนและเกษตรกรแปรรูป ซึ่งต้องเผชิญกับความท้าทายในการแข่งขันทางธุรกิจ การประยุกต์ใช้ข้อมูลเชิงลึกจากงานวิจัยนี้จะช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพและนำไปสู่ความสำเร็จทางธุรกิจในระยะยาว

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากวัตถุดิบทางตรงที่ใช้ในการศึกษานี้เป็นผลิตผลทางการเกษตร ซึ่งราคาของวัตถุดิบมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาลและปัจจัยทางเศรษฐกิจ การศึกษาในครั้งต่อไปควรพิจารณาการขยายช่วงเวลาการวิเคราะห์ต้นทุนผลิตภัณฑ์ เพื่อสะท้อนการเปลี่ยนแปลงของราคาวัตถุดิบในแต่ละช่วงเวลาอย่างถูกต้องและครบถ้วน เนื่องจากการเพิ่มระยะเวลาศึกษาจะช่วยให้สามารถวิเคราะห์แนวโน้มต้นทุนในระยะยาว

ได้อย่างแม่นยำมากขึ้น อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ของผู้ประกอบการในการกำหนดราคาขายที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพตลาด นอกจากนี้ การศึกษาด้านทุนภายใต้ปัจจัยแวดล้อมที่แตกต่างกัน เช่น ความผันผวนของราคาตลาด ภาวะเศรษฐกิจ หรือนโยบายภาครัฐ อาจช่วยให้เกิดแนวทางที่ครอบคลุมและเป็นระบบสำหรับการบริหารจัดการต้นทุนผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูป

2. เนื่องจากการบริหารจัดการกลุ่มคลัสเตอร์เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการบริหารต้นทุนและการวางแผนกำไรของผลิตภัณฑ์ การศึกษาครั้งต่อไปควรพิจารณาวิเคราะห์โครงสร้างการดำเนินงานของกลุ่มคลัสเตอร์ ตลอดจนกลยุทธ์การบริหารที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพด้านต้นทุนและการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ นอกจากนี้ ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการกลุ่มคลัสเตอร์กับความสามารถในการแข่งขันของผลิตภัณฑ์ชุมชนในตลาด การพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ เช่น กระบวนการจัดหาวัตถุดิบ ระบบการผลิตที่ใช้ร่วมกัน และการประสานงานระหว่างสมาชิกในกลุ่ม จะช่วยให้เกิดแนวทางที่มีประสิทธิภาพสำหรับการเพิ่มผลกำไรและการเติบโตของธุรกิจ

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กิจสิพร แต่งงาม. (2566). ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคการจัดกลุ่มแบบช่วยรายบุคคล (TAI) และการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การหารของนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย [สารนิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- จิตพร พันธุ์วิชัย. (2562). ผลของการใช้กลวิธีเมตาคognition ที่มีต่ออ้อมโนทัศน์และความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ชนันญา บุตรรอด และอุดม จำรัสพันธุ์. (2566). ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ SSCS เสริมด้วยใบงานมีชีวิต (Liveworksheets) ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์และความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, 11(1), 70–84.
- ดาร์ตัน จันทสาร. (2558). การพัฒนาการตูนแอนิเมชัน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ). SWU IR. <https://ir.swu.ac.th/entities/publication/8e92cf5d-a633-4cbc-9227-74d711388d49>
- ธรรมศักดิ์ เอื้อรักสกุล. (2559). องค์ประกอบศิลป์เพื่องานกราฟฟิก. มีเดีย อินเทลลิเจนซ์เทคโนโลยี.

- นริศรา ชุมทิพย์. (2566). การพัฒนาความสามารถการผันกริยา รูป *Ω* (yo form) โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชัน (Gamification) ร่วมกับการใช้สื่อไมโครเลิร์นนิง (Micro Learning) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 [สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- นันทชา อัมฤทธิ์. (2559). การวิจัยปฏิบัติการเพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานตามแนวคิดสะเต็มศึกษา เรื่องงานและพลังงาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร). ThaiLIS. https://dcms.thailis.or.th/tdc/dccheck.php?Int_code=94&ReclD=9223&obj_id=95593&show_menu=no.
- นงนุช สลับศรี. (2563). การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบการ์ตูนเรื่องคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดดอนตำรงธรรม จังหวัดชลบุรี. *วารสารพิษณุพรรณ*, 15(3), 99–108.
- ปัญจวิษณุ ทองสุข. (2564). ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้เมตาดอกอินซ์ในการแก้ปัญหาร่วมกับคำถามระดับสูงที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์และการกำกับตนเองในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา). BUU Library. https://digital_collect.lib.buu.ac.th/dcms/files/61910075.pdf.
- ไพลิน กีนพันธ์ และสมเกียรติ ทานอก. (2564). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7. *วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 15(3), 111-121.
- วิหวัศ สุขชีพ และกฤษ สิ้นธนะกุล. (2564). แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานบนฐานสมรรถนะ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ MIAP ด้วยไมโครเลิร์นนิง วิชา ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 1(5), 1-9.
- ศยามน อินสะอาด. (2561). การออกแบบไมโครเลิร์นนิงยุคดิจิทัล. ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- ศิลปภัตสร ศิริตันลี และสิทธิพล อัจฉินทร์. (2566). การพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับสื่อการ์ตูนแอนิเมชัน. *วารสารมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม*, 13(3), 301-323.
- ศุภนันต์ จันท์เสน. (2566). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับบทเรียนออนไลน์ที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการแก้ปัญหา และความใฝ่เรียนรู้เรื่อง การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างปลอดภัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม). DSpace at Mahasarakham University. <http://202.28.34.124/dspace/bitstream/123456789/2111/1/64010583001.pdf>.

- สุดารัตน์ สุทธิวงศ์. (2563). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์และความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง พีระมิด กรวย และทรงกลม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนค้ายางพิทยา จังหวัดอุดรธานี (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช). STOU IR at Sukhothai Thammathirat Open University. <https://ir.stou.ac.th/handle/123456789/10726>
- อภิญา แซ่ซิ่ง. (2565). การพัฒนาไมโครเลิร์นนิ่งตามแนวทางการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์เป็นฐานสำหรับโมบายเลิร์นนิ่งแพลตฟอร์มเพื่อส่งเสริมทักษะการพัฒนาตนเองของพนักงานระดับปฏิบัติการ (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย). Chula Digital Collections. <https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd/6120>.
- อัจฉิมา บุญพัตร. (2566). ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิดที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และความยึดมั่นผูกพันในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต). DPU e-Theses. <https://libdoc.dpu.ac.th/thesis/Adjima.Bunp.pdf>.
- อรอนงค์ มงกุฎ และญาณภัทร สีหะมงคล (2566). การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่องความน่าจะเป็น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 17(4), 59-77.
- Firmansyah. (2024). Development of Comic Media to Improve Problem Solving Abilities and Interest in Learning Mathematics Subjects of Elementary School. *Journal Elementaria Edukasia*, 7(3), 3119-3133.
- Mateus-Nieves, Chala Castillo. (2021). Instrumentalization vs instrumentation of microlearning in a math class. *Al-Ta'lim Journal*, 28(3), 190–203.
- Yasin Gokbulut & Sultan Kus. (2019). Cartoon to solve teaching problem on mathematics. *International Journal of Evaluation and Research in Education (IJERE)*, 8(1), 145–150.